

یادداشت علمی

گزارش سوسک آبی *Agabus elongatus* (Col.: Dytiscidae) از ایران

حسن قهاری^۱ و هادی استوان^۱

طی نمونه‌برداریهایی که در سال ۱۳۸۰ در رودخانه‌ی تلار واقع در شمال ایران (استان مازندران - قائمشهر) و نیز برکه‌های اطراف آن به منظور جمع‌آوری سخت بالپوشان آبی صورت گرفت، گونه‌ی *Agabus elongatus* Gyllenhal, 1826 جمع‌آوری گردید. طول بدن حشره ۵/۸ تا ۶/۴ میلی‌متر. سر به جز قطعه‌ی زیر پیشانی و قطعات دهان که زرد رنگ است به رنگ سیاه و عرض آن بیشتر از طول است. پروتوم محدب و سیاه، بالپوش‌ها به طور کامل قهوه‌ای رنگ. سطح شکمی به طور کامل قهوه‌ای رنگ. نسبت عرض پیش ران پاهای عقبی به عرض استرنیت سوم سینه ۲/۰۸ تا ۲/۵۴ میلی‌متر. نسبت طول ران پاهای عقبی به عرض آن ۳/۲۳ تا ۳/۵۰ میلی‌متر. چهار تا شش عدد منافذ ریز در نیمه‌ی قاعده‌ای ساق پاهای عقبی وجود دارد. طول خار ساق پای عقبی دو سوم طول مفصل انتهایی پنجه است.

زمستان‌گذرانی به صورت حشره کامل بوده و تخمگذاری آن در اوایل بهار انجام می‌گیرد. سایر مراحل زیستی آن در تابستان تکمیل می‌گردد. لاروها و حشرات کامل گوشتخوار، از نوزادان سایر حشرات آبی تغذیه می‌نمایند. اسامی مترادف این گونه شامل *Dytiscus elongatus* Gyllenhal, 1827 و *Agabus bryanti* Carr, 1930 می‌باشند. گونه‌ی *A. elongatus* توسط J. Larson در دانشگاه نیوفوندلند کانادا مورد تأیید قرار گرفت.

۱- دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران

این یادداشت علمی در تاریخ ۱۳۸۱/۹/۹ دریافت و چاپ آن در تاریخ ۱۳۸۲/۴/۱۰ به تصویب نهایی رسید.

Scientific Note

First Report of *Agabus elongatus* (Col.: Dytiscidae) from Iran

H. Ghahhari¹ and H. Ostovan¹

In the course of samplings to collect aquatic insects (Coleoptera) in Telar river and surrounding floodways, in north of Iran, (Mazandaran province – Ghaemshahr), in 2001, many aquatic beetles were collected and later identified. Of Dytiscid family, *Agabus elongatus* Gyllenhal, 1826, as a new record from Iran, is preliminary described. The length of body, from anterior margin of clypeus to apex of elytron $5/8 - 6/4$ mm. Ratio of body length to widest point of elytron $1/89 - 2/16$ mm. Head black, except clypeus and mouthparts yellow, and appearing very broad. Pronotum convex and black, lateral and posterior margins narrowly pale. Elytra entirely brown. Ventral surfaces mainly black with metacoxae and posterior margin of sterna 3-6 pale. Legs entirely brown. Ratio of width of metacoxa to width of metasternum $2/08 - 2/54$ mm. Ratio of length of metafemure to its maximum width in ventral aspect $3/23-3/50$ mm. four to six punctures along the basal half of metatibia. Metatibial spur about two – third length of metatarsomere. Adults overwinter and lay eggs in the spring, which hatch and complete development in summer. Both larvae and adults are primarily carnivorous, which feed on insects larvae. The synonyms of *A. elongatus* are *Dytiscus elongatus* Gyllenhal, 1827, and *A. bryanti* Carr, 1930. *A. elongatus* was confirmed by Larson in Newfoundland of Canada.

1- Department of Entomology, Science & Research Campus, Islamic Azad University, Tehran, Iran